

بسمه تعالی

”با صلوات بر محمد و آل محمد“

وزارت جهاد کشاورزی - سازمان حفاظت محیط زیست

معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۲/۵/۲۰ بنا به پیشنهاد مشترک وزارت جهاد کشاورزی و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور و سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد بند (ب) ماده (۱۲) قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی - مصوب ۱۳۸۹ -، آیین نامه اجرایی بند یادشده را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه اجرایی بند (ب) ماده (۱۲) قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی

ماده ۱ - اصطلاحات زیر در این آیین نامه در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - قانون: قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی - مصوب ۱۳۸۹ -

ب - منابع طبیعی: عرصه و اعیانی جنگلها، مراتع، بیشه های طبیعی، اراضی جنگلی، چمنزارها، بوته زارها، نیزارها، اراضی مستحدث، اراضی ساحلی، آبراهه ها، اراضی موات، اراضی دولتی، کویرها، شنزارها، اراضی بیابانی و سایر منابعی که توسط وزارت جهاد کشاورزی ایجاد شده یا خواهد شد مانند جنگلهای دست کاشت، جنگلها و مراتعی که در اجرای وظایف سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور برای احیاء و اصلاح و تبدیل منابع ایجاد می شود، پارک های آبخیز، حوزه های آبخیز، پارک های جنگلی، نهالستان ها و ایستگاه تولید بذر و نهال که جملگی جزء اموال عمومی (انفال) محسوب می شوند.

ج - تخریب: هرگونه دخالت در عرصه و اعیانی منابع طبیعی بطور مستقیم و غیرمستقیم که باعث بروز خسارت و یا سبب برهم خوردن تعادل و تغییر دراجزای زیست بوم شود.

د - احیا و بازسازی منابع طبیعی: اقداماتی که در قالب طرحها و پروژه های مرتبط، برای بازگرداندن شرایط قبل از تخریب (شرایط اولیه) انجام می شود.

ماده ۲ دستگاههای مجری مکلفند نقشه پروژه های اجرایی مصوب خود را به منظور برآورد خسارات احتمالی در اختیار وزارت جهاد کشاورزی قرار دهند. وزارت جهاد کشاورزی ظرف سه ماه پس از دریافت

نقشه های یادشده، هزینه های احیاء و بازسازی و میزان خسارت وارده را تعیین و به دستگاه مجری اعلام می نماید.

ماده ۳ - محاسبه خسارت های وارده به عرصه های موضوع بند (ب) ماده (۱) بر مبنای آخرین فهرست بهای واحد پایه آبخیزداری و منابع طبیعی ابلاغی معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، با توجه به شاخصهای زیر و در قالب جداول پیوست که به مهر "دفتر هیئت دولت" تأیید شده است، انجام می شود.

- ۱ - تعداد کل نهال ها، بوته ها، درختان و درختچه ها به صورت طبیعی و دست کاشت
- ۲ - مساحت پوششهای علفی و یا چمنزارها (متر مربع)
- ۳ - حجم خاک جا به جا شده به متر مکعب
- ۴ - هزینه کاشت، نگهداری و مراقبت معادل سن نهال، بوته ها، درختان و درختچه ها به صورت طبیعی و دست کاشت
- ۵ - ضریب ارزش جنگل و عرصه و اعیانی منابع طبیعی.

ماده ۴ - وزارت جهاد کشاورزی موظف است همه ساله میزان خسارات موضوع این تصویب نامه را با هماهنگی دستگاههای اجرایی مربوط جهت درج در لایحه بودجه سنواتی به معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور پیشنهاد نماید. معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور ردیف متمرکزی را برای این منظور در لوایح بودجه سالانه پیش بینی و در چارچوب موافقتنامه با وزارت جهاد کشاورزی برای مصارف تعیین شده در ماده (۱۳) قانون اختصاص می دهد.

تبصره - وزارت جهاد کشاورزی مکلف است اعتبارات ناشی از اخذ خسارات اجرای طرحهای عمومی، عمرانی و توسعه ای در مناطق تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست را صرفاً در چارچوب عملیات موضوع ماده (۱۳) قانون و با نظر سازمان حفاظت محیط زیست در مناطق یادشده هزینه نماید.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، اداره کل حقوقی، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.

جداول پیوست (ماده ۳)

جدول (۱) - تعیین خسارت منابع طبیعی کشور

شرح	طبقه بندی براساس قانون حفاظت ^۱	متوسط ارزش پایه در ناحیه رویشی (هزار ریال)					جمع کل	
		هیرکانی	زاگرس	ایرانی-تورانی	خلیج فارس و عمانی	ارسباران	تعداد (اصله)	ارزش (میلیون ریال)
درخت طبیعی	طبقه ۱	۶۰۰۰	۶۰۰۰	۶۰۰۰	۶۰۰۰	۶۰۰۰		
	طبقه ۲	۳۰۰۰	۲۵۰۰	۲۵۰۰	۲۵۰۰	۳۰۰۰		
	طبقه ۳	۲۰۰۰	۱۵۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۲۰۰۰		
درختچه		۸۰۰	۱۵۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۸۰۰		
بوته ^۲		۱	۱	۱	۱	۱		
نهال طبیعی		۷۵	۸	۱۰	۱۰	۷۵		
جنگل دست کاشت بیابانی		-	-	۸۰۰	۸۰۰	-		
جنگلکاری (۸ ساله)		۱۵۰	۵۵	۷۰	۷۰	۷۰		
جمع								
جمع کل برآورد خسارت با اعمال ضریب ارزش غیرمبادله ای								

۱- براساس بند (۱۷) ماده (۱) قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع - مصوب ۱۳۴۶ -

۲- بوته شامل: گون کتیرایی، خرمنی، و مفتولی - قیج - دافنه - باریجه - وشا - اویشن - بابونه دارویی - تنگرس - رمنیک -
پیاز نرگس و موسیر و مورد است.

جدول (۲) - محاسبه خسارت وارده بر پوشش علفی و چمنزارها

شیب	ضریب پایه			ارزش پایه (هزارریال به ازای هکتار)	جمع
	بیش از ۳۰٪	۱۲-۳۰٪	۰-۱۲٪		
وضعیت مرتع					
مرتع خوب	۱/۵۰	۱/۴۰	۱/۳۰	۸۵۰۰	
مرتع متوسط	۱/۲۰	۱/۱۰	۱/۰۰		
مرتع فقیر	۰/۹۰	۱/۸۰	۰/۷۰		
جمع					
جمع کل برآورد خسارت با اعمال ارزش غیرمبادله ای					

- مراتع خوب : آن دسته از مراتعی که توان تعلیف یک واحد دامی در هر هکتار به مدت یک دوره چرا (میانگین ۱۲۰ روزه) داشته باشد.

- مراتع متوسط: آن دسته از مراتعی که توان تعلیف یک واحد دامی را در هر ۲ هکتار به مدت یک دوره چرا (میانگین ۱۲۰ روزه) داشته باشد.

مرتع ضعیف یا فقیر : آن دسته از مراتعی که توان تعلیف یک واحد دامی را در هر ۳ هکتار به مدت یک دوره چرا (میانگین ۱۲۰ روزه) داشته باشد.

جدول (۳) - محاسبه ارزش و هزینه های جبران خاک تخریب شده و فرسایش یافته

عنوان	حجم خاک (متر مکعب)	ضریب	خسارت پایه (ریال به ازای هر متر مکعب)	جمع مبلغ ریالی
خاکبرداری	افق A	۱/۲	۱۴۰۰۰۰	
	سایر افق ها	۰/۵		
	تخریب خاک (افق A)	۰/۵		

- جمع آوری و دیپوی خاکهای افق A در فعالیتهای موضوع ماده (۱۲) قانون متبوع برای احیای مجدد عرصه های تخریب شده الزامی است.
- افق A: خاک سطحی به عمق حداکثر ۳۰ سانتی متر بوده که سطح زمین را پوشش می دهد.
- خاکبرداری : شامل عملیاتی است که در اجرای پروژه هایی نظیر جاده سازی، احداث بنا و عبور شبکه تأسیسات زیربنایی و ... موجب برداشت خاک در عرصه های منابع طبیعی می گردد.
- تخریب خاک (افق A) : در زمانی است که خاک بطور کلی از بین می رود و قابل استفاده مجدد نیست مانند خاک هایی که در داخل دریاچه سدها قرار می گیرند.